

אוטיסטים, נברן, יהסים ושממון

"ואז התהבקנו", "איימוס", "נברן אשה מלים", "חווביזט"

הבדרים שוננים לגמרי בהצגת "איימוס" על פי סיפור של משה יוזעאל. רות קבר גיבשה – לא לראשונה בהצגה זו – שפה בימית ברורה, המאפשרת לה להיות גם קשובה לתקסט, וגם ליצור ממנה וסבבו, באמצעות שחקניות בעלות מיומנות של מימייקה ותונעה, ומוסיקאי שנוכח על הבמה, עולם מרוגש, כגון כל היסכויים.

כוחו של תיאטרון בשיטת הבלתי אפשרי, ומעולם לא תיאר רותי לעצמי שאודה עם רמותו של נברן במאקו ההיירובי בתוך צינור השקיה, ושאותעצב על מותו הדרגי אחדרי אמרזיו ההיי רואים להונצל. טל קוק איינה מתחפה לתנברן, אבל היא מיטיה בה להביא את מצוקתו, כשם היא וגמ הפרטנית שלה שירדי גל מציגות עולם שלם – גם את אנשי השלחין מוקיבוץ, וגם את המתרות, והמים, והטבע. ההצגה היא פניה קטנה ויפה, כמו הטקסט שלה, על שפטו הכמו ארץ'ישראלית' חקליאית' ארכאית, עם מבט אידוני מפוקת, כוהה באסתטיקה הייחודית שלה, ובבה בלבד.

הציגת "גבר אשה מלים" מأت ניצן כהן ובכינויו היא מקבץ תמנונות על זוגיות, הahl מהיהיזוד ועד למראות המשפחתיות והנכוכו. למרות שכארה החומריים מוכרים מאד – ואולי בغالך – לא מצאתי בדיאלוגים שניניות או תובנות מענייןנות או חן יוצא דופן, וגם היא לדביך בנדק ועריתת נתקבנוך רגעים משכנעים יותר, זו מסוג ההצגות שעצרת במחיצתן את החומר (הקדר) כפי שהיא תשאיר עלי רישום כלשהו.

ואין אפשר בלי רדמה שלרובה הצער מתגננת לפסטיבל עכו לעתים קדוכות מדי, בהציגת "חווביזט" בכינויו של משה מלכא על פי הרעיון שלו, ארבעה פקירים במציאות משרדי, אותה הם מנסים להחיות ממשמונה, אין למלא ושהקנו דווקא ממשם עותי לומר על הנושא, והם עושים את זה במשך כמעט שעה, ברعش ומהומה, בעלי לדעת איך – אם כי במרקץ רב.

מיכאל חנגולזוץ

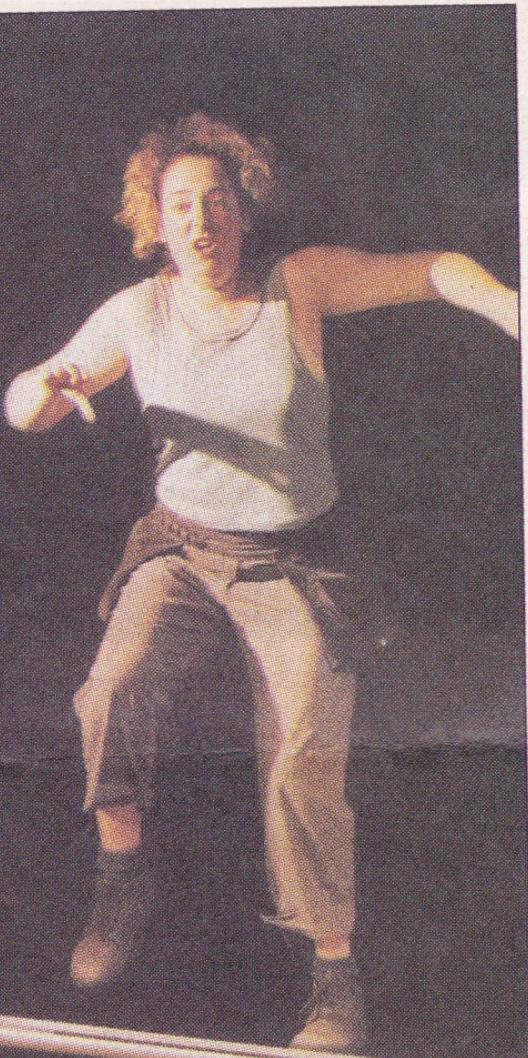
בראשית הקריירה התיאטרונית של איציק ויינגרטן, לפני כ-20 שנה, הוא השתתף בפרויקט של תיאטרון חיפה בהדרcht נולה צ'ילטונג "אופניים לשנה". העבורה או כללה פעילות חברתיות של השחקנים והבמאית בקרית שمونה, רשמהה הובאה על הבמה בהצגה, בה ייצגו השחקנים את הנערים ש"חנכו" ואת עצםם.

וכאילו לא השתנה דבר מזו: איציק ויינגרטן הילך עם צת שחנקים לתונך קבוצה של אוטיסטים. עצם הكنيסה אל אותו עולם עולם ועוזב של רגשות אוטומטיים כמעט אוניה מאפסות התיאチוסת להצגה בקני מידה אסתטיים גרידא: החומריים חזקים מדי, קוורי לב ממש. וזה המקום לومר שהעבורה החברותית – וגם התיאטרונית – של השחקנים (בעיקר קרן קוץ, רוד פרידר לנדר, סעד עזימי ושותגית סגל), כיחסים וכקבוצה דואיה להעדר כה רבת.

לכדרה נדרה נדרה שיינגרטן מודע לביעיותם שבכברת חומרם אלה להצגה, ולכן עוסקת "ואז התהבקנו" לא רק בעולמים של האוטיסטים, שהוא כאמור אוטם וחידתי, אלא גם במזקמתם של השחקנים-חוונכים להתמודד עם החומר. השחקנים, המגלמים גם את האוטיסטים וגם את עצם, מתחלקים עם הקהלה בעובדה המפחידה שדים מזקאים את האוטיסטים בתוכם הם. ודם, כמובן, מצלחים לתקשור עם האוטיסטים, למרות הכל.

אליא שדרוקא גישה זו – כשובהמא יושב בשורה הירושונה ומשמש מנהחהטפל-אב גודל – מתקרכת באופו מסוכן לניכוס הסכל של האוטיסטים ומשפוחותיהם לטובות הצגה שהיא מעין טפילה עצמית על שם השחקנים והבמאי על הפרויקט החברתי שלהם. יש בהצגה עוזמה רגשית (דווקא יותר בקטעים המציגים את האוטיסטים עם הרויהם), אבל היא לא בהכרח קשורה לרמתה בהצגה,קשה לי להבין כיצד ניתן יהיה להעדר אותה בהגינות בסוגות של תחרות נושא פרסים בענייני תיאטרון.

תיאטרון



"**איימים**" – על פי סיפורת מאת משה יוזעאלי ● יצירה ביחסית: רות קורן; שחקיינות: טלי קרק, שירלי ול. הנרב, 21:00, חטףון הפריגו, בית ציוני אמריקה, תל אביב

מה כבר אפשר לעשות בספרות או בתיאטרון עם סיוף על נבון שנלכד בצד גור השקיה ונאנך על חייו? הרבה מאוד. כך חשב משה יוזעאלי, מחבר הסיפור (שפօר-סם ב"הארץ" בתחום הספרות הקצר), שכטב אותו בנימה ארץישראלית קצת ארוכת, ומנקודת המבט של הנברן ושל החקלאי, המניח צינורות השקיה ונלחם בנבון המזיק לו. וכך חשבה גם רות קורן, שגיבשה בהצגות שבימה שפת תיאטרון הגניתן לוויה.

הסיפור של הנברן נפרש לעיני הקהל על מערכת של פלטפורמות, תוך שימוש בגרגורים וחופני אדמה, ובנוכחותו של מוסיקאי הנמצא על הבמה ומלווה את התרחשויות בעדרנות וברגש. והעיקר הוא השחקניות: שידלי גל מעניקה תמיכת משחק לטל קרק, המגלמת כמה דמויות – הנברן, הוא איום, אנשי הקיבוץ, וגם הממטרות, המים והطب.

התוצאה היא שעה של תיאטרון היוצר יש מאין, תוך הזדהות מוחלט עם גיבור מפתיע במאבק הירואי שסופו ידוע מראש. ההזגה, המועלית במסגרת הפריגו', מדגמי שא היטב מה צריך להיות תיאטרון ניסיר ני. רות קורן איננה מગשחת באפילה של אמצעים תיאטרוניים, אלא משתמשת בнер סחה שברור לה היטב מהן משמעיותה, ולכך הניסוי שלה מצליח. זו חוות תיאטרון נית בלתי שגרתית, שוכתה להכרה בפס-

טibel עכו ורואה מאד להירות.

מיכאל גולדולץ